

अघातिन् (3. अ + घातिन्) adj. *nicht verletzend, unschädlich*. Die Gāna's führen 4 Arten von Handlungen auf, die अघातिन् oder साधु genannt werden, COLEBR. Misc. Ess. I, 384.

अघाय् (denom. von अघ), Padap. अघय् Schaden zufügen wollen, bedrohen: ङ्कि यो नो अघायति RV. 4, 131, 7. Partic. act. अघायैत् 1, 91, 8. 5, 24, 3. u. s. w. AV. 10, 9, 1. 4, 10. — Vgl. अघय्.

— अघि dass. यो नः कश्चाभ्यघायति AV. 7, 71, 3.

अघायै (von अघाय्) P. 7, 4, 37. Padap. अघयु, boshast: पातं नो वृकादघायोः RV. 4, 120, 7. 27, 3. u. s. w. एवं प्रवर्तितं चक्रं नानुवर्तयतीह यः । अघायुरिन्द्रियारमो मोघं पार्थ स जीवति ॥ BHAG. 3, 16. SCHLEGEL übersetzt अघायु, als wenn es अघ + आयुस् wäre, durch incestu aetvo transacto.

अघारिन् (3. अ + घारिन्) adj. *nicht salbend* (die Haare): अघारिणी-विकिष्यो रुदत्यर्ः पुरुषे कृते AV. 11, 11, 14.

अघाश्च (अघ + अश्च) adj. *ein schlimmes Pferd habend*: यमश्चिना दृष्टुः श्वेतमश्वमघाश्चाय शश्वदित्स्वास्त RV. 4, 116, 6.

अघाश्च (अघ + अश्च) m. scheint Name einer Schlange zu sein: अघाश्च-स्येदं भेषजमुभयोः स्वज्ञस्य च । इन्द्रो मे ऽहिमघायत्तमर्हि पृथो अरन्धयत् ॥ AV. 10, 4, 10.

अघासुर (अघ + असुर) m. der Asura Agha, Kāmsa's Heerführer, BRIG. P. im ÇKDr.

अघोर (3. अ + घोर) 1) adj. f. आ *nicht schreckend, nicht verderblich*: अघोरेण चतुषा मित्रियैण AV. 7, 60, 1; vgl. अघोरचतुस् पा ते रुद्र शिवा तनूराघोरा ÇVETĀÇV. Up. 3, 5. — 2) m. ein Beiname Çiva's: इति शिव-चतुर्दशोत्रतपूजायाम् ÇKDr.: vgl. अघोरघोररूप und घोरघोरतर. — 3) f. ० रा der 14te Tag in der dunkeln Hälfte des Monats Bhādra: भाद्र-मास्यमिति पक्षे ऽघोराख्या (lies अघो) चतुर्दशी । तस्यामारधितः स्था-पुर्नयेच्छिवपुरं ध्रुवम् ॥ eine Smṛti im ÇKDr.

अघोरघोररूप (अघोरघोर [अघोर + घोर] + रूप) m. von nicht-schrecklicher und zugleich schrecklicher Gestalt, ein Beiname Çiva's, MBh. 12, 10375.

अघोरचतुस् (अघोर + चतुस्) adj. *kein böses, Unglück bringendes Auge habend*: अघोरचतुर्यतिद्वयोधि RV. 10, 88, 44. — Vgl. अघोर 1.

1. अघोष (3. अ + घोष) m. *Geräuschlosigkeit, Dumpsheit*, eine äussere Articulation (वाक्प्रपत्य), mit der alle harten Consonanten und der Visarga ausgesprochen werden, P. 1, 1, 9, Sch.

2. अघोष (3. अ + घोष) adj. *dumpf* (vom Laut) RV. Pāṭ. 1, 2, 4, 4.

अघोषमकाराणप्रयत्नवत् (von अघोषमकाराणा [अघोष + मकाराणा] + प्रयत्न) adj. (ein Laut,) *der mit der Articulation अघोष und मकाराणा zugleich ausgestossen wird*. Dahin gehören alle Sibilanten, die harten Aspiratae und der Visarga, P. 8, 4, 61, Sch.; vgl. P. 1, 1, 9, Sch.

अघोषवत् (von 1. अघोष) adj. = 2. अघोष Up. 1, 6.

अघोस् s. अघवत्.

अघ्नन् (3. अ + घ्नन् part. praes. von कृन्) adj. *nicht tödtend, nicht verletzend*: अघ्नन् विज्वे RV. 8, 23, 12. 5, 31, 15. 7, 20, 8.

अघ्न m. Stier, अघ्न्या f. Kuh NAIGH. 2, 11. 5, 5. प्र शंसा गोघघ्न्याम् RV. 1, 37, 5. पतिं वो अघ्न्यानां धेनुनाम् 8, 38, 2. ऊर्ध्वघ्न्यायाः 9, 93, 3. AV. 6, 70, 1. 10, 9, 3. u. s. w. Uebertragen auf andere Gegenstände, von welchen sonst das Bild des Stiers oder der Kuh gebraucht wird, z. B. auf

die Wolke: इमं त्रितो अघ्नन्मूर्धन्यघ्न्यायाः RV. 10, 46, 3. — Zus. aus अघ्न und घ्न (von कृन् und ursprünglich wohl nur Name des Stiers, insofern dieser nicht oder, genauer gesprochen, schwer zu besiegen oder zu bewältigen ist; bei den Commentatoren und LIA. I, 792. wird अघ्न्या durch die nicht zu tödtende erklärt. — Vgl. अघ्न्या.

अघ्न्य m. und अघ्न्या f. = अघ्न्य und अघ्न्या. गवां यः पतिर्घ्न्याः AV. 9, 4, 17. 19. पावतीनामोषधीनां गावः प्राश्नत्यघ्न्याः । पावतीनामन्नावपः 8, 7, 25. RV. 7, 68, 8. 9. VS. 6, 22. Uebertragen auf die Wolke: न्यर्घ्न्यस्य मूर्धनि चक्रं रथस्य येमथुः RV. 4, 30, 13. सुप्रपाणो भवत्यघ्न्याभ्यः 5, 53, 8. auf Flüsse: मादुष्कृतो व्येनसाद्यो ग्नूनमारताम् 3, 33, 13. Nach Uṇ. 4, 113. ist अघ्न्य m. ein Name Brahman's, अघ्न्या f. in der Bedeutung Kuh erscheint ausser Uṇ. 4, 113. auch AK. 2, 9, 67. H. 1263.

अघ्रेय (3. अ + घ्रेय von घ्रा) adj. *woran man nicht riechen dürfte*: घ्रा-तिर्घ्रेयमघ्योः M. 11, 67.

अङ्क, अङ्कते, अङ्कते, अङ्कते 1) bezeichnen. — 2) gehen Dhātup. 4, 13. अङ्कते तिप्रनामाञ्चितमेवाङ्कितं भवति Nir. 3, 17. — Desid. अङ्किकषेते West. — Vgl. अङ्कय्, अङ्क, अङ्कय्.

अङ्क (von अञ्च्) m. 1) die Biegung zwischen Arm und Hüfte, Seite; Brust, Herz, Schooss AK. 3, 4, 4. 199. H. 602. an. 2, 2. MED. k. 16. ज्ञाति ऽग्निमुपसमाधायङ्क आधाय BRH. Ār. Up. 6, 4, 24. कृत्वा जिनमङ्के कृत्वा KĀT. Ça. 10, 9, 8. सुचिरं त्वं प्रसुतो ऽसि ममाङ्के Siv. 3, 63. तवाङ्क ऽङ्कमुपविशाम् R. 5, 36, 33. आसीनस्य च ते — अङ्के समाश्रिता 39. अङ्के सीतायाः शिष्ये RAGH. 12, 21. अङ्के शिरः कृत्वा R. 6, 94, 11. अङ्के निधाय — चरणौ ÇAK. 69. अङ्काम्रप्रणयिनस्तनयान् 176. पपाताङ्के मुनेः VĪÇV. 12, 4. शत्रुः — अङ्केन परिधत्तस्त्वया R. 2, 7, 26. चिरं वतङ्किन धतासि R. 2, 12, 101. अङ्केनादय वैदेहीम् 3, 7, 10. 33, 33. 6, 107, 10. परिगृह्य च वैदेहीं वामेनाङ्केन 3, 57, 27. अङ्केनोद्यम्य वैदेहीम् 7, 14. इन्द्रसेनाम् — परिषड्याङ्कमानयत् N. 23, 22. अङ्कमारोपयामास प्रश्नपावनतम् INDR. 2, 21. RAGH. 3, 26. ताम् — अङ्के निवेश्य R. 1, 18, 21. अङ्कमध्ये न्यवेशयत् 6, 71, 11. अङ्के पाटलो कृत्वा KATHIS. 3, 74. जग्रात् सर्षपाङ्कस्ते तामङ्क च VID. 113. उत्तिप्येनो ज्योतिरङ्के und आ-तिप्याङ्के ज्योतिरेनाम् ÇAK. 126. v. l. काश्चित्प्रियाङ्केषु मुखोपविष्टाः R. 5, 11, 18. जनन्या अङ्काडुत्पत्य 3, 50. अङ्कादिव समुत्पत्य प्रियस्य 16, 31. प्रच्युता रावणस्याङ्कात् aus R. Armen gefallen (in der Luft) 13, 27. Man findet अङ्क auch mit भुज verbunden: रातसेन्द्रभुजाङ्कागाः (स्त्रियः) 14, 22. यस्यायमङ्कात् — प्रवृत्तः ÇAK. 178. v. l. statt अङ्गात्; vgl. ἀγκάς, ἀγκάλη, ἀγκών. — 2) Seite, Nähe TRIK. 3, 3, 2. H. an. 2, 2. MED. k. 16. ΚΕΧΑΥΑ beim Sch. zu ÇIC. 3, 36. विश्वामित्रस्याङ्कमाससाद AIR. BR. 7, 17. अङ्कागत RAGH. 2, 38; vgl. पार्श्व. — 3) Körper UṆDĪK. *) im ÇKDr. Dagegen heisst es HĀr. 193: अङ्गिषेवाङ्कमङ्गानि. — 4) Haken, Klammer: अग्रस्मेयेनाङ्केन द्वियते वा संज्ञामसि wir heften dich mit eiserner Klammer an den Feind AV. 7, 116, 1. अङ्कत्समङ्कान्कविषा विधेम यो ऽग्रभीत्ययीस्व अग्नीता 1, 12, 1. ऊष्मपयोपिधाना चतुष्पाङ्काः सूताः परि भूष्यन्त्यम् die Deckel der Tiegel, Haken (entweder Schürhaken oder ein gekrümmtes Instrument zum Schneiden, Hippe), Schlachtmesser umgeben das (geschlachtete) Pferd RV. 4, 162, 13; vgl. अङ्कुश, बाहुङ्क, समङ्क, ὄγκος und lat. uncus. — 5)

*) Vgl. Uṇ. 4, 215. Dieses Sūtra scheint nicht an seiner Stelle zu stehen: es gehört wohl in den 5ten Pāda, wo vom Affix अच् die Rede geht.